

הפשט והדרש – שני מלכים המשמשים בשני כתרים להרצאתו של פרופ' אוריאל סימון*

6. המבחן	5. המניע	4. הגישה	3. המיתודה	2. הנחת יסוד	1. התכלית	
<p>מהימנות מיתודולוגיה סבירות כח הארה משמעותיות (בלי קשר למי שאמרו)</p>	<p>להבין את דבר ה' לאמיתו (קוגנטיבי ביסודו). "פשוט וקבל שכר" "יסוד חיי הרוח בישראל"</p>	<p>חירות אינטלקטואלית (מכח ההסתמכות על נתונים אובייקטיביים ועל שיפוט הגיוני) חתירה לבלעדיות ("הפשט אחד")</p>	<p>קפדנית ועקבית. פילולוגיה, ראציונלית. ("בעבודות הדקדוק נקשר ובעני הדעת יכשר") היסטורית וריאליסטית תוך התחשבות בהקשר המיידי</p>	<p>"דברה תורה כלשון בני אדם" האוטונומיה העקרונית של הטקסט המקראי (=אי תלותו במידע חיצוני)</p>	<p>להאזין במירב האובייקטיביות כדי לגלות את משמעו של הכתוב בזמן כתיבתו (ר"ל בעבר)</p>	<p>הפשט</p>
<p>אמת פיוטית עושר רעיוני תקיף רוחני</p>	<p>לקיים את דבר ה' ולהישמע לתביעתו כלפינו (הלכתי ורוחני בעיקרו)</p>	<p>חירות יצירתית (מכח ההשראה האמנותית ובדכות רציפות הדורות)</p>	<p>אינטואיטיבית, גמישה וחופשית למדי ("אין משבין קו"ס סימון על הדרש"). "פילולוגיה יוצרת" "היסטוריוגרפיה יוצרת" (טיפולוגיה) מטה סבירותית (אידיאל יוצרת) תוך התחשבות בהקשר הכללי של התורה שבכתב ושבעל-פה.</p>	<p>רב משמעותיות: "שבעים פנים לתורה" כל-משמעותיות (omniscience) אחדות המקרא כולו</p>	<p>לדובב במירב המעורבות כדי להפיק את הלקח בעברו (ר"ל בהווה)</p>	<p>הדרש</p>
<p>קבלת הסמכות הרחנית של מי שאמרו)</p>		<p>חתירה לריבוי פנים ("אלו ואלו")</p>				

אוריאל סימון: קריאה ספרותית של פרשת הבריאה

ד-ז: הבריאה המושלמת "ויכלו השמים והארץ וכל צבאם"	ד-ז: "וכל צבאם"	א-ז: "השמים והארץ"	לפני שבוץ הבריאה: מצב הראשית של "השמים והארץ"
ד: "ויכלו אלקים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה"	ד: מאורות	א: אור (זמן)	"הארץ היתה תהו ובוהו" (= אין יבשה מניבה)
ה: "וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה"	ה: דגים ועופות	ב: רקיע וים	"והושד על פני תהום" (= אין אור)
ו: "ויברך אלקים את יום השביעי וקדש אותו כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלקים לעשות"	ו: בעלי חיים ואדם	ג: ארץ וצמחים	"ורוח אלקים מרחפת על פני המים" (= אין רקיע וים)

ז': אפילו	ו'	ה'	ד'	ג'	ב'	א'	פולוג
<p>וכל [כנגד: ויאמר]</p> <p>וישבת [כנגד: ויבדל, ויעש, ויברא]</p> <p>ויברך, ויקדש [כנגד: וירא, ויקרא, ויקרא]</p>	<p>ויאמר: תוצא ויהי כן ועש</p> <p>וירא ליום ויאמר לעשה ויברא</p> <p>ויברך... ויאמר... ויאמר: הנה נתתי ויהי כן</p> <p>וירא ונתקשטו מצדו ויהי ערב ויהי בקר</p>	<p>ויאמר: ישרא ויברא וירא ליום ויברך: פרו ורבו</p> <p>ויהי ערב ויהי בקר חסר "ויהי כן"</p>	<p>ויאמר: יהי מאורות ויהי כן ועש... ותן ברקיע וירא ליום</p> <p>ויהי ערב ויהי בקר</p>	<p>ויאמר: יקון חמים ויהי כן נשמא נאמר וימסין וירא ליום ויאמר תדשא ויהי כן ותוצא וירא ליום</p> <p>ויהי ערב ויהי בקר</p>	<p>ויאמר: יהי רקיע ועש... חרקיע ויבדל ויהי כן נשמא ושמסין</p> <p>ויהי ערב ויהי בקר חסר "ליכי טוב"</p>	<p>ויאמר: יהי אור ותקי אור וירא ליום ויבדל נשמא וימסין וימליח</p> <p>ויהי ערב ויהי בקר</p>	<p>אין יבשה אין אור אין רקיע וים [נורח אלקים מרחפת על פני המים]</p>